

Bruxelles, 13 mai 2019
(OR. fr)

9103/19

COAFR 92
CFSP/PESC 356
CSDP/PSDC 230
DEVGEN 98
COHOM 56
COHAFA 42

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	9102/19
Subiect:	Sahel - Concluziile Consiliului (13 mai 2019)

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind Sahelul, adoptate în cadrul celei de a 3688-a reuniuni a Consiliului la 13 mai 2019.

Concluziile Consiliului privind Sahelul

1. Uniunea Europeană (UE) este alături de autoritățile și populațiile din Sahel, care se confruntă în continuare cu provocări de diverse tipuri: i) la nivel de politică, unde se observă lacune grave mai ales în domeniul guvernantei, al statului de drept și al protecției drepturilor omului, ii) la nivel de securitate, unde se constată o amplificare a amenințării teroriste, a violenței extremiste și a criminalității organizate, inclusiv a traficului de ființe umane, și faptul că schimbările climatice au un efect negativ asupra resurselor naturale și alimentează conflictele locale, iii) la nivel de dezvoltare, unde se observă o sărăcie endemică, o puternică dinamică demografică și o slabă coeziune socioeconomică, iv) toate acestea contribuind la agravarea insecurității alimentare, la creșterea presiunii migrației și la degradarea situației umanitare. În acest context, în mai multe țări din regiune s-a putut observa, în decurs de câteva luni, o reapariție, în număr considerabil, a conflictelor intercomunitare. Responsabilitatea de a răspunde la aceste provocări și de a umple aceste lacune revine în primul rând statelor din Sahel. Comunitatea internațională sprijină aceste state în eforturile depuse.

2. Sahelul constituie o prioritate strategică pentru UE și statele membre ale acesteia, după cum o demonstrează reuniunea miniștrilor de externe și ai apărării din cele douăzeci și opt de state membre ale UE și din cele cinci state membre ale G5 Sahel, care a avut loc în cadrul Consiliului Afaceri Externe din 14 mai 2019. În cadrul unui dialog politic permanent și al unei abordări integrate care se axează pe ansamblul complex alcătuit din dezvoltare și securitate și pe baza Strategiei Uniunii Europene pentru securitate și dezvoltare în Sahel, a planului de acțiune regional al acesteia și a celor cinci piloni ai planului de acțiune adoptat cu ocazia summitului de la Valletta din 2015, au fost utilizate toate instrumentele europene de acțiune externă. UE oferă fiecăreia dintre cele cinci țări ale grupului G5 Sahel și un sprijin individual, însoțind aceste țări în eforturile lor de cooperare. UE și statele membre ale acesteia sunt principalii parteneri ai regiunii, mobilizând, pentru perioada 2014-2020, un ajutor pentru dezvoltare în valoare de peste 8 miliarde EUR destinate programelor naționale și regionale și puse la dispoziție în special prin intermediul Fondului fiduciar de urgență. UE și statele membre ale acesteia susțin, de asemenea, securitatea în Sahel, punând la dispoziție resurse umane și materiale foarte importante, mai ales cu ocazia misiunilor derulate în cadrul politicii de securitate și apărare comune (PSAC) – EUTM Mali, EUCAP Sahel Mali și EUCAP Sahel Niger –, prin participarea lor la misiunea MINUSMA a Națiunilor Unite, prin intermediul operației franceze Barkhane, susținută și de alte state membre, și în cadrul a numeroase angajamente bilaterale.
3. UE își reafirmă angajamentul față de G5 Sahel, asumat în temeiul Rezoluției 2391 a Consiliului de Securitate al ONU, și reamintește sprijinul semnificativ pe care îl acordă, alături de Alianța mondială pentru inițiativa privind reziliența și de alți donatori, pentru instituirea structurilor de guvernare necesare, pentru operaționalizarea Forței comune a G5 Sahel și pentru punerea în aplicare a Programului de investiții prioritare al G5 Sahel și a Programului de urgență al acestuia. UE salută reluarea operațiilor Forței comune a G5 Sahel și face apel la aceasta să își intensifice eforturile. La un an după conferința la nivel înalt consacrată Sahelului și organizată la Bruxelles, la 23 februarie 2018, UE și statele membre ale acesteia se angajează să continue executarea celor 147 de milioane EUR care au fost alocate deja Forței comune a G5 Sahel.

4. UE continuă totuși să fie profund îngrijorată de înmulțirea actelor de violență, atât de natură teroristă, cât și comunitară, în Mali și în Burkina Faso. Ea face apel la autorități să deschidă sau să grăbească anchetele care se impun, inclusiv în cazurile de violență sexuală și de violență pe motive de gen, pentru a determina răspunderea directă și indirectă a tuturor protagoniștilor, să nu permită sub nicio formă nepedepsirea persoanelor vinovate și să îi informeze pe cetățeni cu privire la progresele realizate în această privință. UE face de asemenea apel la guverne să desființeze și să dezarmeze toate grupările paramilitare active pe teritoriile lor și să lanseze, pentru regiunile în chestiune, un proces politic ambițios și incluziv de dialog și reconciliere, în scopul rezolvării problemelor de coeziune socială și de încredere, care există în special între populație și forțele armate. Ea face apel, în această privință, la un comportament exemplar din partea forțelor de securitate și de apărare, cu respectarea drepturilor omului și a dreptului internațional umanitar, precum și la aplicarea de măsuri judiciare în urma incidentelor care pot constitui o încălcare a drepturilor respective. Trebuie să se asigure măsuri de prevenire a recrutării și a utilizării copiilor-soldați și măsuri de combatere a acestui fenomen, precum și măsuri de reintegrare a copiilor-soldați. UE încurajează G5 Sahel și fiecare stat din cadrul acestui grup să acorde prioritate zonelor de instabilitate celor mai critice, fără a neglija zonele stabile, și să abordeze în mod integrat cauzele profunde ale insecurității, pentru a preveni violența și pentru a satisface nevoile și aspirațiile populațiilor, inclusiv ale femeilor și ale tineretului.

5. UE subliniază importanța reformelor majore pe care trebuie să le întreprindă guvernele statelor din G5 Sahel în scopul de a asigura o pace, o securitate și o prosperitate durabile. Pe de o parte, este esențial să se asigure o guvernanză incluzivă a teritoriilor la nivel național și local, să se realizeze o descentralizare veritabilă, în special prin reinstaurarea serviciilor publice, inclusiv accesul la educație, cu precădere în cazul fetelor și al femeilor, să se redeschidă școlile, să li se garanteze tuturor accesul la justiție, să se combată corupția și să se asigure buna guvernanză. Pe de altă parte, se impune reforma sectorului de securitate, în scopul de a se mări gradul de eficacitate al măsurilor de combatere a insecurității și de a se pune capăt actelor de violență comise împotriva civililor. Trebuie să se asigure perspective economice mai echitabile, respectarea drepturilor femeilor și fetelor și autonomizarea acestora, protecția și integrarea persoanelor aflate în situații de vulnerabilitate și accesul egal la serviciile publice, inclusiv accesul la servicii de sănătate sexuală și reproductivă. În sfârșit, pentru a fi incluzivă și durabilă, dezvoltarea economică presupune un acces echitabil la resursele naturale, răspunsuri corespunzătoare la schimbările climatice și ecologice și un mediu mai favorabil spiritului întreprinzător și investițiilor. UE subliniază, de asemenea, importanța participării depline a tineretului, a femeilor și a societății civile la procesele de pace, inclusiv la prevenirea conflictelor, în general și la nivel local. Acest lucru este indispensabil pentru pace în Sahel și pentru dezvoltarea durabilă a regiunii. UE încurajează G5 Sahel să includă perspectiva de gen în toate acțiunile sale.

6. UE face apel la statele din G5 Sahel să își multiplice, să își accelereze și să își aprofundeze eforturile de cooperare regională, în special prin punerea la dispoziția secretariatului permanent a mijloacelor necesare pentru îndeplinirea misiunii sale, și să consolideze mobilizarea mijloacelor respective pentru operaționalizarea completă a Forței comune a G5 Sahel și pentru punerea imediată în aplicare a Programului de investiții prioritare al G5 Sahel în zonele cele mai vulnerabile. Ea subliniază încă o dată că este urgent ca Forța comună a G5 Sahel și statele membre ale acesteia să pună efectiv în aplicare cadrul de conformitate în ceea ce privește drepturile omului și dreptul internațional umanitar și că este necesar să se introducă o veritabilă componentă de „poliție”, în sprijinul Forței comune, în vederea garantării unei interfețe eficiente între Forța comună și sistemele naționale de justiție penală. UE salută, în această privință, a doua conferință consacrată consolidării legăturilor dintre securitate, justiție și dezvoltare în spațiul G5 Sahel, care a avut loc la 21 ianuarie, la Niamey.
7. În contextul degradării situației securității în regiune, situație agravată de instabilitatea din țările învecinate, UE reamintește că toți actorii – guvernele țărilor din G5 Sahel, G5 Sahel, CEDEAO (Comunitatea Economică a Statelor din Africa de Vest) și țările vecine, Uniunea Africană și Organizația Națiunilor Unite – au responsabilitatea de a-și mobiliza mijloacele în cadrul unei abordări coerente și globale de stabilizare, care să permită reinstaurarea securității și a dezvoltării. UE salută, în această privință, eforturile depuse de guvernele țărilor din Sahel și de actorii naționali și internaționali și rolul de coordonare jucat de Organizația Națiunilor Unite. Ea subliniază atât rolul crucial pe care MINUSMA îl joacă în ceea ce privește stabilitatea, pacea și reconcilierea în Mali, inclusiv rolul jucat în nordul și centrul țării, în special misiunile acesteia de sprijinire a măsurilor de reorganizare a statului, misiunile de protejare a tuturor civililor, fără discriminare, misiunile de sprijinire a reinstaurării serviciilor de bază și misiunile de bune oficii desfășurate în cadrul procesului politic malian, care trebuie finalizat de urgență, cât și capacitatea de interacțiune a acesteia cu celelalte forțe de securitate, manifestată inclusiv prin sprijinul pe care aceasta îl acordă Forței comune a G5 Sahel. În consecință, UE ar saluta adoptarea de către Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, în iunie, a unui mandat al MINUSMA care să se ridice la înălțimea acestor mize.

8. UE salută progresele constatate în Mali în ceea ce privește punerea în aplicare a acordului pentru pace și reconciliere semnat în iunie 2015, inclusiv prin intermediul comitetului de monitorizare, dar face apel la părțile interesate, în special la noul guvern malian, să își continue eforturile și să le încheie cu succes, în special pentru reintegrarea efectivă a combatanților prin intermediul procesului de dezarmare, demobilizare și reintegrare, pentru reforma sectorului de securitate, pentru înaintarea procesului de descentralizare și pentru crearea unei zone de dezvoltare în cazul regiunilor din nord. Ea face apel, de asemenea, la cele mai înalte autorități maliene să conducă într-un spirit incluziv procesul de revizuire a Constituției, pentru ca aceasta să fie acceptată de întreaga societate maliană și să poată contribui la reinstaurarea păcii într-un Mali refondat. UE subliniază importanța incluziunii totale a femeilor, a tineretului și a societății civile în procesul de punere în aplicare a acordului.
9. Insecuritatea tot mai mare contribuie la deteriorarea situației umanitare. Strămutările cauzate de violență exacerbează și mai mult dificultățile legate de crizele alimentare și nutriționale recurente, amplificând nevoia de protecție a persoanelor aflate în situații de vulnerabilitate, în primul rând a copiilor, a femeilor și a persoanelor cu handicap. În calitate de donator umanitar major – în cursul ultimilor doi ani a alocat peste 250 de milioane EUR pentru populațiile țărilor din G5 Sahel – și în contextul unui răspuns de urgență care continuă să fie subfinanțat, UE invită țările din G5 Sahel să își intensifice eforturile de prevenire a altor strămutări și de garantare a accesului populațiilor afectate de conflicte și acte de violență la serviciile de bază. UE va continua să fie alături de populație.

10. UE va continua să acorde o importanță prioritară regiunii Sahel și să ia inițiativele corespunzătoare, continuând să fie atentă la angajamentul partenerilor săi și la eficacitatea acțiunilor întreprinse. UE reamintește că este hotărâtă să însoțească reinstaurarea statului și a serviciilor de bază, stabilizarea zonelor periferice, combaterea diferitelor tipuri de trafic, prin intermediul, de exemplu, al proiectului GAR-SI Sahel, și orice inițiativă de dialog și de reconciliere. Ea este gata, de asemenea, să susțină reforma necesară a forțelor de securitate și de apărare ale țărilor din G5 Sahel, continuarea măsurilor de dezvoltare a capacităților lor, pe baza strategiilor locale, și redeschiderea lor, sprijinindu-se în special pe misiunile PSAC din Mali și Niger, conform mandatului acestora. În plus, UE subliniază că sprijinul pe care îl acordă nu poate fi eficace decât dacă este însoțit, din partea țărilor din G5 Sahel, de eforturi consecvente de îmbunătățire a guvernării, a dezvoltării și a securității în toată regiunea. UE va continua să urmărească îndeaproape situația și va stabili, dacă va fi cazul, ajustările necesare pentru desfășurarea acțiunilor curente, pe baza unor progrese concrete, în special în perspectiva reuniunii ministeriale anuale care va avea loc în iulie 2019, la Ouagadougou, între G5 Sahel și Înalțul Reprezentant.
